

J. J.

Rozwój muzealnictwa technicznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 6/2, 341-342

1961

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rubryka *Technika ubiegłego stulecia*, zamieszczona w roku 1960 „Horyzontów Techniki” poświęcona jest kilku najbardziej aktualnym zagadnieniom techniki XIX wieku. *Telefon i fonograf* (nr 4) oraz *Telefon czyli telegraf głosowy* (nr 6) mówią o osiągnięciach w porozumiewaniu się na odległość. Wiadomości o postępie w dziedzinie meteorologii i klimatologii znajdują się w wyjątkach zatytułowanych: *Metoda badania głębokości morskich* (nr 3) i *Termometrogram Girarda* (nr 7). *Podwodny statek* (nr 8), *Wzrost i doświadczenia* (nr 9) i *Wzrost i doświadczenia* (nr 10) mówią o udogodnieniach płynących z zastosowania elektryczności dowiadujemy się z wyjątków *Droga elektryczna w Chicago* (nr 11), *Chodniki ruchome i ruchome schody* (nr 9) oraz *Powóz elektryczny* (nr 12). Postęp w dziedzinie aeronautyki omówiony jest w tekstach zatytułowanych: *Prom powietrzny* (nr 11), *Balon-Ptak* (nr 10), *Ader* (nr 10).

Pozostałe teksty rubryki *Technika ubiegłego stulecia* to: *Kolej żelazna Góry Rigi* (nr 1), *Tunel podalpejski* (nr 2), *Przeгляд pływacki kapitana Boytona* (nr 5), *Wzrost i doświadczenia* (nr 9) i *Wzrost i doświadczenia* (nr 10).
M. B. — N.

ROZWÓJ MASZYNY DO PISANIA

Okoliczności wynalezienia maszyny do pisania, koleje rozwoju tego wynalazku, charakterystyka jego stopniowych ulepszeń są tematem artykułu Ludwika Wygrzywalskiego *Ewolucja maszyny do pisania. Od drewnianego aparatu dla ociemniałych do elektronowej maszyny piszącej bez maszynistki* („Problemy”, nr 12/1960).

Jak wskazuje sam tytuł część artykułu poświęcona jest omówieniu różnych rodzajów najnowocześniejszych maszyn do pisania oraz cechom charakterystycznym pisma maszynowego.

O POLSKIM WKŁADZIE DO ROZWOJU TECHNIKI FILMOWEJ

„Kwartalnik Filmowy” zamieścił w nrze 4/1960 artykuł doc. Władysława Jewsiewickiego *Polska nauka i technika a wynalazek kinematografu i ukształtowanie współczesnego filmu*.

Autor po przedstawieniu wkładu polskiego do rozwoju prehistorii filmu (Witelo, Kopernik, Sylwiusz, Heweliusz, Prażmowski) obszerniej omawia dorobek Prószyńskiego, Szczepanika, Draea i Starewicza, wymieniając też sporo innych wynalazców polskich. Artykuł można uważać za zwięzłe podsumowanie badań nad polską techniką filmową prowadzonych przez Zespół Historii Polskiej Techniki Filmowej, kierowany przez doc. Jewsiewickiego. Wyniki sześciolletniej pracy tego zespołu można ocenić porównując ostatni artykuł doc. Jewsiewickiego z jego artykułem ogłoszonym w r. 1955 w tomie 3 *Studiów i materiałów z dziejów nauki polskiej*.

E. O.

ROZWÓJ MUZEALNICTWA TECHNICZNEGO

Problemy związane z obecnym stanem muzeów technicznych w kraju, a zwłaszcza z ich perspektywami rozwojowymi znajdują się w centrum uwagi i są szeroko dyskutowane¹.

Por. np. notatkę *Stan oraz perspektywy muzealnictwa techniczno-naukowego w Polsce* w rubryce z czasopism nr 3—4/1960 „Kwartalnika”.

„Przegląd Techniczny” (nr 45/1960) podał dwie wypowiedzi na temat Muzeum Techniki NOT w Warszawie. Jedną z nich był list do redakcji czytelnika, w którym zwracał on uwagę na brak w ekspozycji Muzeum zobrazowania rozwoju historycznego poszczególnych dziedzin techniki. Drugą stanowiła odpowiedź na ten list dyrektora Muzeum Techniki mgr inż. Cz. Ługowskiego. Przedstawił on tu zarys generalnego programu rozwojowego Muzeum, w którym będą również uwzględnione zagadnienia historii techniki, szczególnie jednak podkreślił, że Muzeum Techniki musi być placówką typu nowoczesnego i dlatego nie może ograniczać się do pokazywania przeszłości. Przeciwnie, ekspozycja muzealna powinna dać przede wszystkim obraz współczesnego stanu techniki, oczywiście w nawiązywaniu do postępu technicznego na przestrzeni dziejów.

Propozycję zorganizowania w Warszawie odrębnego Muzeum Komunikacji złożył mgr inż. St. Jelec w artykule *Muzeum Komunikacji czynnikiem postępu technicznego* („Przegląd Kolejowy”, nr 12/1960). Autor po omówieniu obecnego stanu muzealnictwa technicznego w Polsce zgłasza wniosek, aby nie czekając na realizację Centralnego Muzeum Techniki podjąć budowę Muzeum Komunikacji, wykorzystując do tego celu teren obecnej stacji Warszawa—Główna z chwilą przeniesienia jej na właściwe miejsce do śródmieścia.

J. J.

Z HISTORII NAUK GEOLOGICZNYCH

Ogólne, propedeutyczne informacje na temat rozwoju nauk geologicznych, począwszy od czasów starożytnych, zebrał mgr inż. Karol Jahoda w artykule *Kartka z dziejów wiedzy o ziemi* („Wiadomości Górnicze”, nr 7—8/1960). Na tle rozwoju nauki światowej scharakteryzowany został w artykule rozwój nauk o Ziemi w Polsce.

J. J.

ŻYCIORYS STEFANA BANACHA

31 sierpnia 1960 r. minęła 15 rocznica śmierci znakomitego matematyka polskiego Stefana Banacha. Rocznicę tę uczciły „Problemy” (nr 11/1960) artykułem prof. dr Hugo Steinhausa, który zamieszczono w dziale *Wkład Polaków do nauki*. Prof. Steinhaus niezwykle barwnie przedstawił sylwetkę uczonego, zakres jego działalności i wielkie naukowe osiągnięcia.

Artykuł redakcyjny poświęcony życiu i dziełom prof. Banacha ogłoszony był również w „Przeglądzie Technicznym” (nr 39/1960).

J. J.

Z HISTORII MEDYCyny

W pierwszym numerze 1961 r. *Biuletynu Informacyjnego* Stowarzyszenia Lekarzy dolnośląskich wydawanego we Wrocławiu znajduje się kilka interesujących artykułów z historii medycyny.

St. Szpilczyński w artykule: *Alergiczne tło cierpień Fryderyka Chopina* obala utarty od przeszło stu lat pogląd, jakoby Chopin zmarł na „suchoty” (gruźlicę).